

**ДОГОВОР № / г.
(по-долу „Договора“)**

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛЕН ПОРТФЕЙЛ ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И/ИЛИ ПАРИ

1 УД „КТБ Асет Мениджмънт“ АД, със седалище и адрес на управление: гр. София, район „Средец“, ул. ”Граф Игнатиев” № 10, вписано в търговския регистър при Агенцията по вписванията с ЕИК 175436564, притежаващо лиценз за извършване на дейност като управляващо дружество, издаден по Решение № 1608-УД от 14.02.2007 г. на Комисията за финансов надзор, представлявано от Траян Антонов Кършутски, ЕГН 6905206744, в качеството му на изпълнителен директор, наричано по-долу „УД”, от една страна

и

2, наричан/а **КЛИЕНТ** от друга страна,
се сключи настоящия договор относно следното:

I. ПРЕДМЕТ И СРОК НА ДОГОВОРА. ДЕФИНИЦИИ.

Чл. 1. С настоящия договор КЛИЕНТЪТ възлага, а УД приема да извършва срещу възнаграждение (комисиона) управление на предоставения му от КЛИЕНТА индивидуален портфейл от финансови инструменти и/или пари при следните условия:

а) управлението се извършва по преценка на УД и в съответствие със специфичните изисквания на КЛИЕНТА, определени в Анексите, които са неразделна част от този договор;

б) управлението се извършва посредством инвестиционни решения, приемани от УД и нареждания за изпълнението им, давани на ИП..., като с подписването на договора се счита, че КЛИЕНТЪТ предварително е дал потвърждението си за всяка операция или сделка, извършена в съответствие с настоящия договор и в рамките, поставени от КЛИЕНТА;

в) управлението на портфейла се извършва изцяло за сметка и риск на КЛИЕНТА; УД не гарантира и не обещава на КЛИЕНТА лихва и друг фиксиран положителен резултат (печалба) от управлението на портфейла;

г) УД не отговаря за постигнатия за сметка на КЛИЕНТА краен финансов резултат от управлението на портфейла (печалба или загуба), освен ако произтичат от проявени от УД небрежност, умисъл или измамни действия. УД винаги ще действа отговорно и ще носи пълна отговорност за изпълнение на задълженията си по този договор и тези, които следват от закона;

д) при осъществяване на дейността си по този договор УД се задължава да отговаря на най-високите стандарти за грижа и професионална добросъвестност, следвани от конкурентите в същия сектор към техните клиенти, така че да ограничава разходите за сметка на КЛИЕНТА и да постигне най-доброто възможно изпълнение на всяка инвестиционна услуга.

Чл. 2 По смисъла на този договор:

а) „финансови инструменти“ са финансови инструменти по смисъла на чл. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), включително (за избягване на съмнение) ценни книжа и инструменти на паричния пазар, издадени от Българската държава или сходни ценни книжа и инструменти на паричния пазар, издадени от чужда държава, както и от техни централни, регионални или местни органи, и др. под., както и компенсаторни инструменти съгласно Закона за сделките с компенсаторни инструменти, но всички видове деривативни инструменти се считат за изключени от този списък, тъй като сделките с деривати както с цел хеджиране, така и с цел увеличаване на печалбата не са разрешени;

б) "индивидуален портфейл от финансови инструменти и/или пари" е количествено и стойностно изражение на финансовите инструменти и паричните средства на КЛИЕНТА към определен момент;

в) "управление на индивидуален портфейл от финансови инструменти и/или пари" е:

• формирането от УД на портфейл от финансови инструменти и/или пари с предоставени от КЛИЕНТА парични средства и/или финансови инструменти по силата на настоящия договор и/или с анекси към него;

• извършване на други управителни и/или разпоредителни действия с портфейла от финансови инструменти и/или пари, за които УД е оправомощено съгласно чл. 11, ал. 1 от настоящия договор;

г) "стойност на портфейла от финансови инструменти и/или пари" е сборът от пазарната стойност на финансовите инструменти на КЛИЕНТА, неговите парични средства и стойността на вземанията във връзка с управлението на портфейла, изчислени към определен момент;

д) "нетна стойност на портфейла от финансови инструменти и/или пари" е сборът от пазарната стойност на финансовите инструменти на КЛИЕНТА, неговите парични средства и стойността на вземанията във връзка с управлението на портфейла, намалена с възнаграждението на УД, разноските за сметка на КЛИЕНТА и други задължения за негова сметка във връзка с управлението на портфейла.

Чл. 3 УД оценява финансовите инструменти в портфейла съгласно Приложение № 8, което е неразделна част от този договор.

Чл. 4 Настоящият договор е сключен за срок на действие 24 месеца и влиза в сила от момента на подписването му. Ако в 1-месечен срок преди изтичане срока на договора никой от страните не уведоми писмено другата, че желае да прекрати или измени договора, договорът се счита автоматично продължен за същия срок и при същите условия.

II. ПРИЛОЖИМОСТ НА ОБЩИТЕ УСЛОВИЯ НА УД И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ НА КЛИЕНТА

Чл. 5 /1/ Настоящият договор се сключва на основание глава втора, раздел II и останалите приложими разпоредби на Наредба № 26 от 22.03.2006 г. за изискванията към дейността на управляващите дружества (Наредба № 26) и при съответно приложение на разпоредбите на Наредба № 38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници (Наредба № 38).

/2/ Настоящият договор се сключва на основание действащите към момента на сключването му Общи условия на УД /приети с Протокол от 12.10.2007 г. от заседание на СД/, наричани по-нататък за краткост "Общи условия", Тарифата за стандартното комисионно възнаграждение на УД като КЛИЕНТЪТ удостоверява, че е запознат с тях и ги приема.

Чл. 6 /1/ С подписването на настоящия договор КЛИЕНТЪТ декларира, че писмено е уведомен за условията и критериите, по

които УД го определя като професионален или непрофесионален клиент, за обстоятелствата, при които може да бъде определен като приемлива насрещна страна, както и за правото му да поиска да бъде определен по различен начин и за ограниченията на защитата му, ако бъде определен по друг начин /Приложение № 1/.

/2/ Съгласно Приложение № 1, неразделна част от настоящия договор, КЛИЕНТЪТ ще бъде третиран като професионален клиент по отношение на услугите, извършвани от УД, съгласно предмета на настоящия договор.

Чл. 7 /1/ С подписването на настоящия договор КЛИЕНТЪТ декларира, че:

1. е получил копие от прилаганата от УД Политика за добро изпълнение на клиентски нареждания, приета от Съвета на директорите на УД с протокол от 12.10.2007 г., запознат е с нея и дава своето предварително съгласие за следваната от УД политика;

2. предварително е запознат и е съгласен с условията на настоящия договор;

3. е получил от УД информацията по чл. 9 от Наредба № 38, имаща отношение към изпълнението на договора, включително, че е запознат с политиката за третиране на конфликти на интереси, прилагана от УД. УД се задължава при поискване да предостави на КЛИЕНТА на траен носител допълнителна подробна информация относно политиката за третиране на конфликти на интереси ;

4. му е предоставено общо описание на финансовите инструменти и рисковете, свързани с тях съгласно изискванията на чл. 10 от Наредба № 38 / Приложение № 7 към този Договор /;

5. му е предоставена обща информация за разходите и таксите по сделките съгласно чл. 18 от Наредба № 38. Конкретният размер на таксите, комисионните, данъци и други разходи по настоящия договор се договаря в чл. 22 по-долу;

6. е получил от УД информация относно начина на съхраняване на парите и/или финансови инструменти – предмет на настоящия договор, в т.ч. цялата изисквана информация съгласно чл. 32 от Наредба № 38 /информацията се съдържа в чл. 12 от настоящия договор/.

/2/ Ако настоящият договор се сключва чрез пълномощник на КЛИЕНТА, то пълномощникът е длъжен да декларира дали извършва по занятие сделки с финансови инструменти, както и че не е извършвал такива сделки в едногодишен срок преди сключването на договора /Приложение № 2/, както и да представи нотариално заверено пълномощно, което да съдържа представителна власт за извършване на управителни или разпоредителни действия с финансови инструменти. С изтичане на срок една година от подписване на настоящия договор тази декларация се актуализира, ако договорът не е прекратен.

III. ФОРМИРАНЕ, УВЕЛИЧЕНИЕ И НАМАЛЕНИЕ НА ИНДИВИДУАЛЕН ПОРТФЕЙЛ ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И/ИЛИ ПАРИ

Чл. 8. /1/ С цел формиране и управление на индивидуален портфейл от финансови инструменти и/или пари КЛИЕНТЪТ предоставя на УД следните финансови средства и финансови инструменти:

Вид финансови инструменти	ISIN/; IBAN/	Брой	Единична пазарна цена	Пазарна стойност
Обща стойност:				

/2/ Активите по чл. 8, ал. 1 се предоставят най-късно до два работни дни, считано от деня, следващ датата на сключване на настоящия договор.

/3/ Задължението на КЛИЕНТА по чл. 8, ал. 2 се счита за изпълнено:

а) относно безналични финансови инструменти, регистрирани в „Централен депозитар” АД – с прехвърлянето им по подметка към сметката за ценни книжа в „Централен депозитар” АД на упълномощения инвестиционен посредник и с предоставянето на УД на нотариално заверено изрично пълномощно, овластяващо УД да извършва за сметка на КЛИЕНТА управителни и разпоредителни действия с финансови инструменти;

б) относно ценни книжа и инструменти на паричния пазар по чл. 195, ал. 1, т. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), емитирани от Република България – с предоставяне на УД на нотариално заверено изрично пълномощно, овластяващо УД да извършва за сметка на КЛИЕНТА управителни и разпоредителни действия от името и за сметка на КЛИЕНТА и с предоставяне на удостоверителните документи за ценните книжа, съответно инструменти на паричния пазар;

в) относно налични финансови инструменти – с предаване на наличните финансови инструменти на упълномощения инвестиционен посредник;

г) относно други финансови инструменти, извън посочените в б. „а” до „в” – в съответствие с уговореното в анекс към настоящия договор;

д) относно паричните средства - със заверяване на банкова сметка IBAN открита в на името на КЛИЕНТА на паричните средства и снабдяването на УД с изрично нотариално заверено пълномощно да се разпорежда със средствата по нея.

/4/ Ако УД е оправомощено по чл. 11, ал. 1, буква "в" и по-долу, поименните финансови инструменти следва да са джирисани на името на УД или на упълномощения инвестиционен посредник с бланково джиро или да е налице изрично нотариално заверено пълномощно, даващо право на УД или на упълномощения инвестиционен посредник да извърши съответните действия от името на КЛИЕНТА. Относно предоставянето на безналичните финансови инструменти, КЛИЕНТЪТ следва да попълни, съобразно инструкциите на УД и упълномощения инвестиционен посредник изискуемите документи съгласно Правилника на “Централен депозитар” АД и другите правила относно извършване на сделки с финансови инструменти на регулиран и извънрегулиран пазар.

Чл. 9. /1/ С цел увеличаване на портфейла по чл. 8, ал. 1 КЛИЕНТЪТ може да предостави по този договор за управление допълнително парични средства и/или финансови инструменти, за вида и стойността на които се изготвя анекс към настоящия договор, като се прилагат съответно чл. 8, ал. 1-4 от него.

/2/ Ако КЛИЕНТЪТ желае стойността на портфейла му да бъде намалена се предприемат следните действия:

а) ако КЛИЕНТЪТ желае да бъде намален размерът на предоставените за управление свободни парични средства, които не са инвестирани в закупени за негова сметка активи и/или намаляване на броя на наличните към дадения момент финансови инструменти /намаляване не в резултат на продажба/, се изготвя анекс към настоящия договор, с който се уговаря размера и начина за изтегляне на паричните средства, съответно прехвърляне на финансовите инструменти, които се изключват от предмета на този договор, като съответно се удържа дължимото по договора комисионно възнаграждение (ако има такова);

б) ако намаляването на портфейла изисква продажба на закупени за сметка на КЛИЕНТА финансови инструменти, КЛИЕНТЪТ уведомява УД по реда на чл. 19, ал. 3 за намерението да намали стойността на портфейла си, като изрично посочва вида и броя на активите, които ще бъдат продадени или упълномощава УД по своя преценка да даде нареждания за продажба или продаде финансови

инструменти до размера на определената от КЛИЕНТА сума за теглене. Най-късно до три работни дни от получаване на уведомлението по предходното изречение УД предприема съответните действия по продажбата на активите. След приключването на продажбата и постъпването на паричните средства по сметка за клиентски парични средства на упълномощения инвестиционен посредник се изготвя и подписва анекс към настоящия договор за намаляване на размера на предоставените за управление парични средства като съответно се удържа дължимото по договора комисионно възнаграждение.

Чл. 10. /1/ Паричните разплащания между КЛИЕНТА, УД и упълномощения инвестиционен посредник се извършват в съответствие със Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), ЗППЦК и актовете по прилагането им, правилата на съответния пазар, правилата на Централен Депозитар АД или друга депозитарна институция.

/2/ Парични разплащания в размер над 5 000 лева се извършват само по банков път.

/3/ Лихви и купонни плащания по дългови инструменти, както и дивиденди и сходни плащания по дялови финансови инструменти, включени в портфейла, задължително се превеждат по посочени от КЛИЕНТА банкови сметки .

IV. ИЗИСКВАНИЯ И ОГРАНИЧЕНИЯ ОТНОСНО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДОГОВОРА

Чл. 11. /1/ КЛИЕНТЪТ овластява УД за извършване на следните операции и сделки във връзка с управлението на портфейла от финансови инструменти:

а) ☐ закупуване на финансови инструменти (с изключение на деривати) с парични средства, предоставени за управление или получени в резултат на продажба на финансови инструменти по този договор;

б) ☐ продажба на предоставените от КЛИЕНТА или закупените за негова сметка финансови инструменти (без деривати), при условията, предвидени в този договор;

в) ☐ получаване на изплатени номинални стойности (главници) на дългови финансови инструменти по банкова сметка на клиента, управлявана от УД;

г) ☐ закупуване на финансови инструменти (с изключение на деривати) с паричните средства, придобити от получени главници по дългови финансови инструменти;

д) ☐ представителство на притежатели на финансови инструменти пред емитента на финансовите инструменти и на общи събрания на притежателите на финансови инструменти;

е) ☐ упражняване на други права по финансовите инструменти /придобиване на акции от нова емисия, продажба на права, упражняване на конверсионни права и др./;

ж) ☐ закупуване на акции от предприятия, обявени за приватизация, с парични и/или непарични платежни средства;

з) ☐ сключване на форуърдни договори за покупко-продажба на валута, със срок до 6 месеца, единствено и само във връзка с инвестирането във финансови инструменти при управление портфейла на КЛИЕНТА при овластяване по предходните букви;

и) ☐ инвестиране на предоставените от КЛИЕНТА парични средства в банкови депозити при условия за учредяване, промяна и/или прекратяване на банковия депозит, определени изцяло по преценка на УД

й) ☐ други операции и сделки, незабранени от ЗППЦК, ЗПФИ, и подзаконовите актове.

/2/ Ако КЛИЕНТЪТ не посочи извършването на конкретни действия по чл. 11, ал. 1 или не посочи ограничения по реда на чл. 15, УД се счита овластено по свое усмотрение и като се ръководи от посочената в Приложение № 3 информация от КЛИЕНТА да взема инвестиционни решения по отношение на активите в портфейла и да дава нареждания за изпълнение на упълномощения инвестиционен посредник, съответно да ги изпълнява (когато това е допустимо съгласно действащото законодателство), в рамките на предмета си на дейност и получения лиценз, да дава нареждания за продажба (да продава), както и да извършва замяна на активите от портфейла и да взема решения за реинвестиране на получените средства в нови финансови инструменти, да инкасира лихви и дивиденди за сметка на КЛИЕНТА, които средства може също да инвестира във финансови инструменти и да извършва всички операции, които счита за необходими и в интерес на КЛИЕНТА. В изключителни случаи, ако има съмнение УД ще отправи запитване директно до КЛИЕНТА дали дадена инвестиционна дейност е позволена или не съгласно този договор.

/3/ УД е длъжно да извършва действията по чл. 11, ал. 1 или ал. 2 и да изпълнява останалите си задължения по този договор, с грижата на добър търговец - професионалист и предпочитайки интереса на КЛИЕНТА пред своя собствен интерес и като спазва Кодекса за застраховане и другите ограничения и условия, поставени от КЛИЕНТА, относно вида, размера и диверсификацията на финансовите инструменти .

/4/ Действията по ал. 1, б. „а” – „в”, „е” и „й” се извършват посредством приемане на инвестиционно решение от УД и даване на инвестиционно нареждане за изпълнение на упълномощения инвестиционен посредник, освен в случаите на първично публично предлагане или сделки с ценни книжа и инструменти на паричния пазар по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 8, буква "а" и ал. 2 ЗППЦК, когато записването на ценните книжа, съответно сделките с ценни книжа и инструменти на паричния пазар, могат да се извършват директно от УД. Когато някое от действията по ал. 1 ще се извършва от името на КЛИЕНТА, за тази цел последният е длъжен да снабди УД с нотариално заверено пълномощно, а относно гласуване на общо събрание на публично дружество – с писмено изрично пълномощно за конкретното общо събрание съгласно изискванията на чл. 116 от ЗППЦК.

/5/ КЛИЕНТЪТ ☐ има сключен договор с ИП с предмет, включващ изпълнение на нареждания за сделки с финансови инструменти за сметка на КЛИЕНТА и съхранение на клиентски активи, и заявява, че желае всички инвестиционни решения по този договор да се изпълняват посредством нареждания, давани до този инвестиционен посредник, освен ако друго бъде уговорено в писмена форма. КЛИЕНТЪТ е длъжен да снабди УД с нотариално заверено изрично пълномощно, овластяващо УД да го представлява пред упълномощения инвестиционен посредник и да извършва за сметка на КЛИЕНТА управителни и разпоредителни действия в съответствие с операциите и сделките, за които УД е овластено съгласно ал. 1 и 2 по-горе.

/6/ КЛИЕНТЪТ ☐ овластява УД да избира по своя преценка и при спазване на Политиката за изпълнение на клиентски нареждания, и да сключва договори от името и за сметка на КЛИЕНТА с инвестиционни посредници с предмет на договора изпълнение на нареждания, давани от УД за сметка на КЛИЕНТА, за сделки с финансови инструменти и съхранение на клиентски активи, за което КЛИЕНТЪТ снабдява УД с нотариално заверено изрично пълномощно.

Чл. 12. /1/ Предоставените за управление от УД имуществени права на КЛИЕНТА се съхраняват, както следва:

а/ безналичните финансови инструменти се съхраняват по открити от упълномощения инвестиционен посредник подметки на името на КЛИЕНТА към сметката на упълномощения инвестиционен посредник в Централния депозитар или в друга аналогична депозитарна институция в чужбина. В случай, че няма техническа възможност за съхраняване на клиентските финансови инструменти по подметки към сметката на инвестиционния посредник, финансовите инструменти могат да се съхраняват по подметки към сметката на трето лице при спазване на изискванията на Наредба № 38.

б/ безналични държавни ценни книжа, емитирани от Министерството на финансите, се водят в регистрите на Българска народна банка, съответно на първичен дилър на ДЦК или поддепозитар, на името на КЛИЕНТА при спазване на Наредба № 5 от 04.10.2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с ДЦК.

в/ наличните финансови инструменти (вкл. ценни книжа на приносител), както и удостоверителните документи за тях, предоставени от КЛИЕНТА или придобити за сметка на КЛИЕНТА в изпълнение на този договор, се съхраняват независимо за какъв период от време в каса или собствен трезор на упълномощения инвестиционен посредник, освен ако не е уговорено друго.

г/ паричните средства на КЛИЕНТА се съхраняват в индивидуална банкова сметка на името на КЛИЕНТА IBAN, BIC открита в, при надлежно нотариално упълномощаване на УД да оперира с нея.

Банкова сметка за съхранение на клиентски парични средства може да бъде открита в банка, лицензирана в трета държава при спазване на изискванията на ЗПФИ и Наредба № 38. Лицето по чл. 34, ал. 3 от ЗПФИ, при което се депозират паричните средства на КЛИЕНТА може да е свързано лице с упълномощения инвестиционен посредник и/или с УД.

2/ В случай на несъстоятелност на българска банка, в която се съхраняват парите, се прилагат разпоредбите на глава тринадесета от Закона за кредитните институции. В тази връзка КЛИЕНТЪТ следва да има предвид, че съгласно чл. 5, ал. 1, т. 8 от Закона за гарантиране на влоговете в банките, фондът за гарантиране на влоговете не гарантира влоговете на инвестиционни посредници и застрахователи.

В случай на несъстоятелност или отнемане на лиценза на инвестиционен посредник, се прилага разпоредбата на чл. 77б, ал. 1 от ЗППЦК. В тази връзка КЛИЕНТЪТ следва да има предвид, че фондът за компенсиране на инвеститорите не изплаща компенсации на застрахователи, клиенти на инвестиционен посредник, съгласно чл. 77 г, ал. 2, т. 7 от ЗППЦК.

Съгласно ЗППЦК, за Централния депозитар не може да бъде открито производство по несъстоятелност. Към Централния депозитар функционира гаранционен фонд за обезщетяване на вреди, възникнали при осъществяване на дейността на Централния депозитар, в който всички членове на депозитаря правят встъпителни и годишни парични вноски.

УД не носи отговорност за действията и бездействията на банките, Централния депозитар и упълномощения инвестиционен посредник. УД ще информира допълнително КЛИЕНТА относно правата му при съхраняване на активи в аналогични чуждестранни институции.

Чл. 13. /1/ Ако УД е оправомощено да извършва действия по чл. 11, ал. 1, буква "ж", същото е длъжно да уведомява КЛИЕНТА за предстоящите общи събрания на дружествата, чиито финансови инструменти са включени в неговия инвестиционен портфейл, като изисква от КЛИЕНТА изрично пълномощно за представителство на конкретното общо събрание.

/2/ При поискване от КЛИЕНТА, УД незабавно му изпраща материалите във връзка с общите събрания на дружествата, чиито акции са включени в портфейла, ако тези материали пристигнат на адреса на УД.

/3/ Ако УД, в дадения достатъчен според обстоятелствата срок, не получи от КЛИЕНТА пълномощното по ал. 1 и всички други изисквани документи, то той не се ангажира с представителството на КЛИЕНТА на съответното общо събрание.

Чл. 14. /1/ При подписване на настоящия договор УД изисква от КЛИЕНТА информация за неговите финансови възможности, инвестиционни цели, знания и опит по отношение на предоставяните в договора услуги, за готовността му да рискува, както и да актуализира тази информация /Приложение № 3/. УД няма право да извършва услугите, посочени в настоящия договор, ако КЛИЕНТЪТ не е предоставил информацията по предходното изречение.

/2/ При предоставянето на услугите по настоящия договор УД се ръководи от получената по ал. 1 информация и спазва ограниченията по чл. 15 по-долу, ако са предвидени такива.

/3/ УД е длъжно да осигури опазването в тайна на информацията, съдържаща се в целия договор и в Приложение № 3, както и всяка друга поверителна информация, свързана с инвестициите и средствата на КЛИЕНТА.

Чл. 15. КЛИЕНТЪТ поставя на УД ограничения относно вида на финансовите инструменти, които могат да бъдат придобивани в изпълнение на този договор за сметка на КЛИЕНТА, целите на управлението, нивото на риска и/или други ограничения в инвестиционната дейност съгласно Приложение № 4, което е неразделна част от този договор.

Чл. 16 С подписването на настоящия договор страните се договарят да не определят еталон, по който резултатите от управлението на портфейла ще бъдат сравнявани.

V. ТЕКУЩО ОТЧИТАНЕ

Чл.17. /1/ УД е длъжно да предоставя на КЛИЕНТА месечен отчет относно извършваните за сметка на КЛИЕНТА дейности. Отчетът се предоставя по посочените в Приложение № 6 начини.

/2/ Отчетът по ал. 1 се предоставя на КЛИЕНТА за всеки месец до 5-то число на месеца следващ отчетния / предходния/.

/3/ С подписване на настоящия договор УД и КЛИЕНТЪТ се съгласяват, че при управление на портфейла

☐ се допуска

☐ не се допуска ливъридж.

/4/ С подписване на договора КЛИЕНТЪТ заявява, че желае да получава по е-мейл отчет за всяка сключена сделка (нареждане и/или сделка) по управление на портфейла му след нейното сключване, до края на работния ден.

Чл. 18 /1/ УД е длъжно да уведомява КЛИЕНТА в писмена форма относно следните събития:

1. промяна в състава на управителния и/или контролния си орган и в начина на представяване, включително промени в лицата, оправомощени да управляват и да представляват УД, без да са членове на съветите;

2. влязло в сила решение за прилагане по отношение на УД на принудителна административна мярка по ЗППЦК;

3. вземане на решение за преобразуване на УД;

4. образувани съдебни или арбитражни производства, по които УД е страна, ако такива са имали или могат да имат съществено влияние върху дейността му;

5. заведени иски молби за откриване на производство по несъстоятелност, както и решения или искане за прекратяване и обявяване в ликвидация на УД;

6. всяка друга промяна, която може да се отрази на изпълнението на сключения договор.

/2/ В случай, че УД започне да държи пари или финансови инструменти на КЛИЕНТА, ще му предоставя по посочените в Приложение № 6 начини най-малко веднъж годишно отчет при спазване на изискванията и със съдържанието по чл. 49 от Наредба № 38, освен когато съдържанието на този отчет е отразено в друг периодичен отчет до КЛИЕНТА.

Чл.19 /1/ КЛИЕНТЪТ може да направи възражения в писмена форма относно начина на управлението на портфейла, отразено в отчета по чл. 17, ал. 1 в седемдневен срок от неговото получаване.

/2/ В случай, че КЛИЕНТЪТ не възрази в едноседмичен срок срещу предоставения отчет по чл. 17, ал. 1, се счита че го е

одобрил.

/3/ КЛИЕНТЪТ предава на УД възраженията си по ал. 1 чрез посочените в Приложение № 6 способи.

/4/ УД приема и завежда в архива си подаденото от КЛИЕНТА възражение по ал. 1, като същото се разглежда при условията на чл. 38 от настоящия договор.

/5/ КЛИЕНТЪТ подава всякакъв вид други уведомления, свързани с настоящия договор, чрез посочените в Приложение № 6 способи.

Чл. 20 /1/ УД е длъжно да уведоми КЛИЕНТА, в случай, че за КЛИЕНТА възникне задължение за разкриване на дялово участие по чл. 145 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, в резултат на извършени при управление на портфейла сделки за сметка на КЛИЕНТА. УД се задължава да уведоми КЛИЕНТА и да му предостави необходимата информация за изпълнение на задължението му по предходното изречение до края на следващия работен ден след датата на регистриране на сделката на съответния регулиран пазар.

/2/ УД в срок до три работни дни уведомява КЛИЕНТА за всяка съществена промяна в своята организация и дейност, която може да се отрази неблагоприятно върху изпълнението на настоящия договор.

/3/ Уведомленията по ал. 1 и ал. 2, както и всякакви други уведомления и отчети, се предоставят на КЛИЕНТА чрез посочените в Приложение № 6 способи.

/4/ УД и КЛИЕНТЪТ се съгласяват, че страната, изпратила уведомление съгласно този договор чрез препоръчано писмо или електронна поща, ще удостоверява получаването на уведомлението от другата страна с обратна разписка, удостоверяваща получаването на съобщението или с разпечатка на изпратеното по електронен път уведомление. Когато уведомлението е изпратено чрез факс, получаването му ще се удостоверява с генериран от факса отчет за изпратено съобщение. Счита се, че писмо с обратна разписка е получено от КЛИЕНТА и когато то е получено от друго лице на посочения от КЛИЕНТА адрес за кореспонденция. Получаването или неполучаването на уведомление от страна по договора се доказва и с всички допустими от закона средства.

/5/ УД и КЛИЕНТЪТ се съгласяват, че ако страна по договора не е уведомила в срок другата страна за промяна на координатите си относно получаване на уведомления, изпратените уведомления на старите координати ще се считат за надлежно извършени и получени от страната - техен адресат, при условията на този договор.

VI. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА УД И РАЗНОСКИ

Чл. 21. /1/ За управлението на портфейла от финансови инструменти КЛИЕНТЪТ дължи на УД възнаграждение в размер на 2.50% за активите под управление в размер до 500 000.00 лв, 1.75% за активите под управление в размер от 500 000.00 лв. до 3 000 000.00 лв и 1.50 % за активите под управление над 3 000 000.00 лв. Възнаграждението се начислява ежемесечно - към последно число на съответния месец при преоценката на портфейла по правилата на чл. 3, като информация за стойността и състава на портфейла, начина на определяне и размера на дължимото възнаграждение за изтеклия месец (както и друга нормативноопределена информация) се представя в отчета до КЛИЕНТА по чл. 17, ал. 1.

/2/ Освен възнаграждението по ал. 1, КЛИЕНТЪТ дължи и допълнително възнаграждение /"success fee"/ от 20% за горницата над 8% от реализирания положителен резултат от управлението на средствата на КЛИЕНТА за всяка календарна година. Резултатът от управлението представлява разликата между: нетната стойност на портфейла в края на календарната година и предоставените от КЛИЕНТА парични средства и/или финансови инструменти за управление, намалена съответно с общата стойност на портфейла в началото на съответната календарна година. Стойността на портфейла се определя по реда на чл. 3, а стойността на първоначално предоставените за управление активи се определя съгласно чл. 8, ал. 1 по-горе. В случаите на увеличаване или намаляване на портфейла по нареждане на Клиента, чрез предоставяне за управление или изваждане на парични средства и/или финансови инструменти, тези действия се отразяват във формирането на възнаграждението по Чл. 21/2/, чрез анюализиране.

За целите на изчисляване на възнаграждението по Чл.21/2/ получаването на лихви и купонни плащания по дългови инструменти, както и дивиденди и сходни плащания по дялови финансови инструменти, превеждани по посочени от КЛИЕНТА банкови сметки, които не се управляват от УД, се считат за намаляване на портфейла.

Възнаграждението по настоящата ал. 2 се начислява и заплаща след изтичане на календарната година, като информация за начина на определяне и размера на възнаграждението се представя в първия отчет до КЛИЕНТА по чл. 17, ал. 1, следващ изтичането на календарната година, за която се дължи възнаграждението.

/3/ Върху стойността на определените в ал. 1 и 2 възнаграждения се начислява ДДС, който се дължи от КЛИЕНТА и се заплаща отделно.

/4/ Възнаграждението /заедно с дължимия ДДС/ по ал. 1 и 2 се заплаща от КЛИЕНТА в 10-дневен срок от получаване на съответния отчет по чл. 17, ал. 1, по банкова сметка на УД. Задължението за плащане на дължимото възнаграждение се счита изпълнено при заверяване на банковата сметка на УД с дължимата сума.

Определените по този договор възнаграждения (заедно с дължимия ДДС) се заплащат от клиента отделно – за сметка на средства на клиента извън активите по портфейла, т. е. не се приспадат от стойността на портфейла по договора.

/5/ Страните си запазват правото с подписване на съответни анекси към договора да се договарят относно промяна в размера на комисионното възнаграждение и/или заплащане на допълнително възникнали разходи, свързани с изпълнението на договора.

Чл. 22. Страните се договарят следните разходи, съпътстващи управлението на портфейла да се заплащат от КЛИЕНТА, като се удържат от общата стойност на паричните средства в портфейла:

а) ☐ такси и комисиони на упълномощения инвестиционен посредник – съгласно договора с упълномощения посредник;

б) ☐ борсови такси (извън таксите и комисионите на упълномощения инвестиционен посредник по б. „а“) - удържа се за всяка сделка, сключена на Българска фондова борса АД или друг регулиран пазар в резултат на управлението на портфейла на КЛИЕНТА. Размерът и видът на борсовите такси е описан в ☐ Тарифата за стандартното комисионно възнаграждение на упълномощения инвестиционен посредник; ☐ другаде:

в) ☐ такси за клиринг и сетълмент (ако не са включени по б. „а“):

г) ☐ други (вкл. за попечителски услуги, ако не са включени по б. „а“):

Чл. 23. С писмено предизвестие от 60 календарни дни УД има право да поиска от КЛИЕНТА да му изплати парични средства в определен размер, които последният дължи във връзка с управлението на портфейла /комисионно възнаграждение и/или разходи по управлението/, ако свободните парични средства по този договор не са достатъчни, за да покрият тези вземания.

VII. ОТГОВОРНОСТ ЗА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ

Чл. 25. В случай на забава при превеждане, предаване или прехвърляне на дължимите парични средства, финансови инструменти и вземания, включително при прекратяване на договора, виновната страна дължи неустойка в размер на 0.01 % върху размера на сумите, съответно пазарната стойност на финансовите инструменти или стойността на вземанията за всеки просрочен ден.

Чл. 26. При разваляне на договора поради виновно неизпълнение на задълженията по него, неизправната страна дължи неустойка в размер на 0.01 % върху пазарната стойност на портфейла към датата на прекратяване на договора.

VIII. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА

Чл. 27. /1/ Настоящият договор се прекратява:

1. с изтичане срока на действие;
2. предсрочно - по взаимно съгласие на страните;
3. с едномесечно писмено предизвестие от всяка една от страните;
4. при прекратяване на КЛИЕНТА-юридическо лице;
5. с отнемане от Комисията за финансов надзор на лиценза на УД за извършване на дейност като управляващо дружество;
6. с отнемане от Комисията за финансов надзор на лиценза на КЛИЕНТА за извършване на дейност като застраховател.

/2/ В 7-дневен срок от прекратяването на договора УД е длъжен да изпрати на КЛИЕНТА отчет към датата на прекратяване на договора за периода на управление на портфейла, следващ последния отчет по чл. 17, ал. 1 от договора.

/3/ УД има право да начисли и получи от стойността на портфейла дължимите му възнаграждение по чл. 21 (в съответен размер) и неустойки по чл. 25 и 26 към момента на прекратяване на договора.

IX. ДРУГИ УСЛОВИЯ

Чл. 28. /1/ КЛИЕНТЪТ се задължава:

1. да дава ясни, точни и изчерпателни нареждания, свързани с изпълнението на договорните отношения, в писмена форма, включително чрез посочените в чл. 17, ал. 1 начини;

2. при сключването на договора да представи и подпише всички необходими документи по чл. 24 и 25 от Наредба № 38, както да предостави всяка поискана информация, която е необходима за изпълнението на договора и за защита на интересите му и тези на другите клиенти на УД;

3. да информира своевременно (при всяко преизчисление) УД за актуалния размер на брутните си технически резерви.

4. да изпълнява добросъвестно своите задължения.

/2/ КЛИЕНТЪТ отговаря за автентичността на предоставените от него на доверително управление финансови инструменти, както и че притежава правомощия да извършва с тях съответните разпоредителни действия.

/3/ С подписването на настоящия договор КЛИЕНТЪТ декларира, че е запознат с всички последствия от представянето на неверни данни, включително, че носи наказателна отговорност.

Чл. 29. КЛИЕНТЪТ има право:

1. да изисква точно изпълнение на договорните отношения от страна на УД;

2. да получава при условията на чл. 17 отчети за управлението на портфейла от финансови инструменти и/или пари.

Чл. 30. УД се задължава:

1. да пази цялата информация, свързана с КЛИЕНТА, станала известна при изпълнение на настоящия договор и няма право да я разгласява по какъвто и да е начин без изричното съгласие на КЛИЕНТА, освен в предвидените от българското законодателство случаи.

2. да информира КЛИЕНТА за потенциалните конфликти на интереси, включително и за конфликти на интереси с други клиенти, ако има такива (Приложение № 5).

3. да изпълни възложената му с договора дейност лично. Той може да се замести с друго лице /респ. да преупълномощи друго УД или инвестиционен посредник/ само след получаване на писмено съгласие от КЛИЕНТА.

Чл. 31. УД има право:

1. да получи възнаграждението по раздел VI;

2. да откаже изпълнението на договора, ако КЛИЕНТЪТ или негов пълномощник не е представил и не е подписал всички необходими документи, представил е документи с явни нередности или данните в тях са непълни, имат неточности или противоречия или е налице друго обстоятелство, което поражда съмнение относно ненадлежна легитимация или представляване, както и ако насрещната страна е представлявана от пълномощник, който декларира извършването по занятие на сделки с финансови инструменти;

3. да откаже извършване на продажба на предоставени от КЛИЕНТА финансови инструменти на доверително управление, ако КЛИЕНТЪТ декларира или се установи, че съответните финансови инструменти, са блокирани в депозитарната институция, в която се съхраняват, както и ако върху тях е учреден залог или е наложен запор;

5. да не изпълни нареждане на КЛИЕНТА относно активите по настоящия договор, ако това би довело до нарушение на ЗППЦК, ЗПФИ, Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закона за дружествата със специална инвестиционна цел, Закона за мерките срещу изпирането на пари или други действащи нормативни актове.

Чл. 32. С подписване на настоящия договор КЛИЕНТЪТ дава на УД изричното си съгласие УД да взема инвестиционни решения за сключване и изпълняване за сметка на КЛИЕНТА на сделки с финансови инструменти с други лица, които УД също представлява.

Чл. 33. С подписването на настоящия договор КЛИЕНТЪТ декларира, че:

1. не притежава вътрешна информация за финансовите инструменти, предоставени с договора, както и за техния емитент /ако финансовите инструменти се търгуват на регулиран пазар/;

2. финансовите инструменти, които са предоставени с договора, не са блокирани в депозитарна институция, както и че върху тях не е учреден залог и не е наложен запор.

Чл. 34. С подписването на настоящия договор и анекси към него, в съответствие с чл. 10, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за мерките срещу изпирането на пари /ППЗМИП/ и във връзка с чл. 4, ал. 7 и чл. 6, ал. 5, т. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари /ЗМИП/ КЛИЕНТЪТ декларира, че средствата по чл. 8, ал. 1 произхождат от законна дейност, като са платени дължимите данъци в Република България, за което подава декларации, съдържащи реквизитите съгласно приложение № 1 към ППЗМИП. За неверни данни КЛИЕНТЪТ носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Чл. 35. /1/ При промяна на обстоятелствата, идентифициращи КЛИЕНТА по време на действието на настоящия договор, КЛИЕНТЪТ се задължава да предостави на УД съответните удостоверителни документи в 7-дневен срок от настъпването на промяната.

/2/. КЛИЕНТЪТ е длъжен своевременно да уведомява УД за всяка промяна на подадените в този договор адрес за кореспонденция, телефонен номер, номер на факс или адрес на електронна поща.

Чл. 36 /1/ С подписването на настоящия договор КЛИЕНТЪТ декларира, че е информиран за съществуващата система за компенсиране на инвеститорите в България /Фонд за компенсиране на инвеститорите/, включително за неприложимостта ѝ към лица, притежаващи качеството „застраховател“.

/2/ КЛИЕНТЪТ има право при поискване да получи допълнителна информация относно правилата и принципите на действие

на Фонда за компенсиране на инвеститорите.

Чл. 37. За отношенията, неуредени в настоящия договор, Общите условия на УД и вътрешните Правила на УД, се прилага Правилникът на БФБ-София АД или друг регулиран пазар, Правилникът на Централния депозитар или друга депозитарна институция, както и действащото законодателство на Република България.

Чл. 38. Всички спорни въпроси, възникнали между страните по настоящия договор, се решават първо в дух на разбирателство и взаимен интерес, а при невъзможност се отнасят пред компетентния съд и съгласно приложимото право.

Чл. 39. Настоящият договор и приложенията към него могат да бъдат изменени само по взаимно съгласие на страните чрез допълнително писмено споразумение.

Чл. 40. /1/ УД ще позволи на КЛИЕНТА – и, в частност, на вътрешни и външни одитни и/или контролни органи (както и на всяко лице, овластено от тях и, в частност, на одитори, доколкото е необходимо за осъществяване на тяхната дейност) на КЛИЕНТА или негови дружества-майки – да имат достъп до данните и документацията за КЛИЕНТА, свързани с активите на КЛИЕНТА, в офисите на УД.

/2/ В съответствие с изискванията на чл. 35, ал. 2 и ал. 5, т. 1 ЗПФИ във вр. чл. 210, ал. 5 ЗППЦК, КЛИЕНТЪТ изрично се съгласява и овластява УД да предоставя данни и документация по предходната алинея на лицата и органите, определени в нея, включително когато тези данни и документация съдържат информация относно наличностите и операциите по сметки за финансови инструменти или пари на КЛИЕНТА, и/или всякакви други факти или обстоятелства, представляващи вътрешна или поверителна информация, или търговска тайна на КЛИЕНТА.

/3/ УД се задължава незабавно да информира КЛИЕНТА за всяка проверка от страна на надзорни или съдебни органи.

Предвидените в този договор клаузи, обозначени със знака “□”, относно които страните са постигнали съгласие, се отбелязват със знака “X”. Когато са договорени повече от един варианти, изборът за всеки конкретен случай се прави от УД.

Настоящият договор се състави и подписа в два еднообразни екземпляра - по един за всяка от страните.

За УД:

КЛИЕНТ:

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 24, ал. 2 от Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници
във вр. чл. 10ж от Наредба № 26 за изискванията към дейността на управляващите дружества

Долуподписаният име, ЕГН в качеството си на: лице по чл. 39, ал. 1, от Наредба № 38 по договор с УД
“.....” АД,

ДЕКЛАРИРАМ, че проверих самоличността на ☐ клиента ☐ пълномощника му по договор № / г. и че
лицето положи подписа си собственоръчно в мое присъствие.

гр. София
г.

Декларатор:

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 24, ал. 3 от Наредба № 38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници
във вр. чл. 10ж от Наредба № 26 за изискванията към дейността на управляващите дружества

Долуподписаният име, в качеството си на лице от отдела за вътрешен контрол при УД
“.....” АД,

ДЕКЛАРИРАМ, че договор № / г. и приложената към него декларация по чл. 24, ал. 2 от Наредба № 38 във
вр. чл. 10ж от Наредба № 26 за изискванията към дейността на управляващите дружества, ☐ **съответстват** ☐ **не**
съответстват на изискванията на ЗППЦК, ЗПФИ, на актовете по прилагането му и на вътрешните актове на УД
“.....” АД.

гр. София
г.

Декларатор:

**ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛИЕНТА КАТО ПРОФЕСИОНАЛЕН, НЕПРОФЕСИОНАЛЕН
ИЛИ ПРИЕМЛИВА НАСРЕЩНА СТРАНА**
съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти /ЗПФИ/

ЧАСТ А

Предоставена от КЛИЕНТА информация, въз основа на която УД го определя като професионален, непрофесионален или приемлива насрещна страна.

/КЛИЕНТЪТ маркира всички критерии, на които счита, че отговаря/

I. ПРИЕМЛИВА НАСРЕЩНА СТРАНА

- ☐ инвестиционен посредник
- ☐ кредитна институция
- ☐ застрахователно дружество
- ☐ колективна инвестиционна схема
- ☐ управляващо дружество
- ☐ пенсионен фонд
- ☐ пенсионноосигурително дружество
- ☐ друга финансова институция:
- ☐ правителство на държава
- ☐ държавен орган, който управлява държавен дълг
- ☐ централна банка
- ☐ международна институция:
- ☐ лица, чиято основна дейност е търгуване за собствена сметка със стоки и/или деривативни финансови инструменти върху стоки
- ☐ юридическо лице, което предоставя инвестиционни услуги и/или извършва инвестиционни дейности, които се изразяват само в търгуване за собствена сметка на пазарите на финансови фючърси или опции или други деривативни финансови инструменти и на паричния пазар само с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или което търгува за сметка на други участници на тези пазари, или определя цени за тях и което е гарантирано от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за изпълнението на договорите, сключени от такова лице, се поема от клирингови членове на същите пазари.

II. ПРОФЕСИОНАЛЕН КЛИЕНТ

1. Лица, за които се изисква издаването на разрешение за извършването на дейност на финансовите пазари или чиято дейност на тези пазари е регулирана по друг начин от националното законодателство на държава членка, независимо от това дали е съобразено с Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, както и лица, получили разрешение за извършване на тези дейности или по друг начин регулирани от законодателството на трета държава, както следва:

- ☐ кредитна институция
- ☐ инвестиционен посредник
- ☐ друга институция, която подлежи на лицензиране или се регулира по друг начин
- ☐ застрахователно дружество (компания)
- ☐ предприятие за колективно инвестиране
- ☐ управляващо дружество на предприятие за колективно инвестиране
- ☐ пенсионен фонд
- ☐ пенсионноосигурително дружество
- ☐ лице, което търгува по занятие за собствена сметка със стоки или деривативни финансови инструменти върху стоки
- ☐ юридическо лице, което предоставя инвестиционни услуги или извършва инвестиционни дейности, които се изразяват единствено в търгуване за собствена сметка на пазарите на финансови фючърси или опции или други деривативни финансови инструменти на паричния пазар единствено с цел хеджиране на позиции на пазарите на деривативни финансови инструменти, или което търгува за сметка на други участници на тези пазари, или определя цени за тях и което е гарантирано от клирингови членове на същите пазари, когато отговорността за изпълнението на договорите, сключени от такова лице, се поема от клирингови членове на същите пазари;
- ☐ друг институционален инвеститор:

2. Голямо предприятие, което отговаря поне на две от следните условия:

- ☐ балансово число - най-малко левовата равностойност на 20 000 000 евро
- ☐ чист оборот - най-малко левовата равностойност на 40 000 000 евро
- ☐ собствени средства - най-малко левовата равностойност на 2 000 000 евро

3. Други

- ☐ национален орган на държавната власт
- ☐ регионален орган на държавната власт
- ☐ държавен орган, който участва в управлението на държавния дълг
- ☐ централна банка
- ☐ международна /наднационална/ институция /пример Световната банка, Международният валутен фонд, Европейската централна банка, Европейската инвестиционна банка/
- ☐ други институционални инвеститори, чиято основна дейност е инвестиране във финансови инструменти, включително лица, които извършват секюритизация на активи или други финансови транзакции.

III. НЕПРОФЕСИОНАЛЕН КЛИЕНТ

- ☐ Непрофесионалният клиент не отговаря на посочените по-горе условия.

Съгласно дадената от КЛИЕНТА информация УД определя КЛИЕНТА като:

- ☐ **приемлива насрещна страна**
- ☐ **професионален клиент**
- ☐ **непрофесионален клиент**

КЛИЕНТЪТ е уведомен, че има право да поиска да бъде третиран като друг тип клиент, както и да поиска промяна в условията на договора с цел осигуряване по-висока степен на защита.

КЛИЕНТЪТ, определен като приемлива насрещна страна или професионален клиент може да поиска да бъде третиран като друг тип клиент за конкретни сделки /искането се вписва в съответната поръчка/.

☐ **КЛИЕНТЪТ** декларира, че приема определения от **УД** тип клиент и е съгласен да бъде третиран като такъв в отношенията си с **УД** спрямо договорните отношения.

☐ **КЛИЕНТЪТ** заявява, че желае да се възползва от правото да бъде третиран като друг тип клиент, както и да поиска промяна в условията на договора с цел осигуряване по-висока степен на защита /за целта **КЛИЕНТЪТ** попълва **Част Б** от настоящото приложение/.

КЛИЕНТ:

УД:

Дата: г.

ПОПЪЛВА СЕ САМО АКО КЛИЕНТЪТ ИМА ЖЕЛАНИЕ ДА БЪДЕ ТРЕТИРАН КАТО ДРУГ ТИП КЛИЕНТ ИЛИ АКО ПОИСКА ПРОМЯНА В УСЛОВИЯТА НА ДОГОВОРА С ЦЕЛ ПО-ВИСОКА СТЕПЕН НА ЗАЩИТА

ЧАСТ Б

КЛИЕНТЪТ желае да бъде определен като тип клиент, различен от посочения в **Част А**, както следва:
/**КЛИЕНТЪТ** маркира избрания от него тип/

☐ **КЛИЕНТЪТ**, определен като приемлива насрещна страна, желае да не се смята за такава страна и да бъде третиран като
☐ професионален клиент ☐ непрофесионален клиент.

☐ **КЛИЕНТЪТ**, определен като професионален клиент, желае да бъде третиран като непрофесионален клиент

- ☐ общо
☐ относно определен вид сделки с финансови инструменти

.....
.....
/посочват се видовете сделки/

- ☐ КЛИЕНТЪТ, определен като непрофесионален клиент, желае да бъде третиран като професионален клиент
☐ общо
☐ относно определен вид сделки с финансови инструменти

.....
.....
/посочват се видовете сделки/

В този случай КЛИЕНТЪТ трябва да отговаря най-малко на два от следните критерия:

- ☐ през последната година КЛИЕНТЪТ е сключвал средно за тримесечие по 10 сделки със значителен обем на съответен пазар
☐ стойността на инвестиционния портфейл на КЛИЕНТА, който включва финансови инструменти и парични депозити, е повече от левовата равностойност на 500 000 евро
☐ КЛИЕНТЪТ работи или е работил във финансовия сектор не по-малко от една година на длъжност, която изисква познания относно съответните сделки или услуги.

УД и КЛИЕНТЪТ се споразумяват КЛИЕНТЪТ да бъде третиран като:

- ☐ професионален клиент
☐ непрофесионален клиент

спрямо сделките, предмет на настоящия договор:

- ☐ общо
☐ относно определен вид сделки с финансови инструменти

.....
.....
/посочват се видовете сделки/

УД предупреждава КЛИЕНТА, желаещ да бъде определен като професионален клиент, че той няма да се ползва от съответната защита при извършването на всички, или определен вид сделки с финансови инструменти, както и че няма право да бъде компенсиран от Фонда за компенсиране на инвеститорите.

КЛИЕНТЪТ, който по своя инициатива избира да бъде третиран като професионален клиент, декларира, че е уведомен за последиците по предходното изречение.

КЛИЕНТ:

УД:

Дата: г.

ИНФОРМАЦИЯ

по чл. 19, ал. 1 от Наредба № 38 във връзка с чл. 28 ал. 1 от ЗПФИ и чл. 10г от Наредба № 26
относно финансовите възможности, инвестиционни цели, знания и опит по отношение на предоставяните в договора услуги и
за готовността на КЛИЕНТА да рискува

Забележка: Вярната информация по-долу се отбелязва със знака "X"

I. Информация относно финансовите възможности на КЛИЕНТА:

1. Обща информация /само за клиенти - физически лица/:

- 1.1. Семейно положение:
- 1.2. Брой на членовете на домакинството /брой материално зависими от КЛИЕНТА лица/

2. Източник и размер на постоянни доходи:

2.1. Източник на постоянните доходи:

- ☐ доходи от трудово правоотношение
- ☐ доходи от свободни професии и/или граждански договори
- ☐ доходи от наеми и възмездно отдаване на имущество
- ☐ доходи от собствен бизнес
- ☐ други доходи /пенсия, издръжка и др./:

2.2. Размер на постоянните доходи на КЛИЕНТА /общ размер на доходите по т. 2.1./: лв.

- ☐ на месец ☐ на годишна база.

3. Притежавани от КЛИЕНТА активи, включително ликвидни активи, инвестиции и недвижима собственост:

3.1. Вид активи:

- ☐ недвижимо имущество /апартамент, къща, земя, др./
- ☐ движимо имущество /лек автомобил, домакинска техника /офис оборудване/, др./
- ☐ депозити и парични спестявания
- ☐ инвестиции във финансови инструменти
- ☐ други:

3.2. Общ размер на притежаваните от КЛИЕНТА активи по т. 3.1.: лв.

4. Редовни финансови задължения:

4.1. Вид задължения:

- ☐ банкови задължения, задължения към физически и други лица, лизинг, кредитни карти
- ☐ задължения към държавата /периодични плащания към бюджета за осигурителни вноски и др./
- ☐ други:

4.2. Общ размер на финансовите задължения на КЛИЕНТА по т. 4.1.: лв.

- ☐ на месец ☐ на годишна база.

II. Информация относно инвестиционните цели и готовността на КЛИЕНТА да рискува:

1. Информация за периода от време, в който КЛИЕНТЪТ желае да държи инвестицията:

- ☐ краткосрочен /до две години/
- ☐ средносрочен /до пет години/
- ☐ дългосрочен /над пет години/

2. Рисков профил на КЛИЕНТА:

- ☐ консервативен
- ☐ балансиран
- ☐ спекулативен
- ☐ спекулативно-агресивен

3. Предпочитания на КЛИЕНТА относно поетия риск /готовност да бъдат поети рискове и загуби/:

- ☐ малки загуби до размер 10 % от инвестираната сума
- ☐ средни загуби до размер 25 % от инвестираната сума
- ☐ големи загуби до размер 50 % от инвестираната сума
- ☐ големи загуби в размер над 50 % от инвестираната сума

4. Цели на инвестицията:

- ☐ предимно от дивиденди, лихви и други текущи плащания по държаните финансови инструменти
- ☐ текущ балансиран доход от дивиденди, лихви и други текущи плащания и капиталова печалба
- ☐ предимно от капиталова печалба
- ☐ спекулативни печалби

III. Информация за знанията и опита на КЛИЕНТА по отношение на предоставяните в договора услуги /за клиенти - юридически лица информацията се отнася за лицето, представляващо дружеството/:

1. Вид услуги, сделки и финансови инструменти, с които КЛИЕНТЪТ е запознат:

1.1. Вид услуги:

- ☐ управление на портфейл от финансови инструменти и/или пари
- ☐ предоставяне на инвестиционни консултации
- ☐ други услуги, свързани с предмета на договора:

1.2. Вид сделки:

- ☐ сделки с финансови инструменти, търгувани на регулиран пазар в страната
- ☐ сделки с финансови инструменти, търгувани на регулиран пазар в чужбина
- ☐ сделки с финансови инструменти, търгувани извън регулиран пазар
- ☐ сделки с ДЦК
- ☐ сделки с дялове на предприятия за колективно инвестиране
- ☐ други:

1.3. Финансови инструменти:

- ☐ акции
- ☐ облигации
- ☐ ДЦК
- ☐ дялове на предприятия за колективно инвестиране
- ☐ инструменти на паричния пазар
- ☐ други:

2. Същност, обем и честота на сделките с финансови инструменти за сметка на КЛИЕНТА, както и периода, в който те ще бъдат сключвани:

- 2.1. Видът на операциите и сделките с финансови инструменти за сметка на КЛИЕНТА, за извършването на които УД е овластено, е посочен в чл. 11, ал. 1 от договора за управление на портфейл.
- 2.2. Обемът и честотата на сделките с финансови инструменти за сметка на КЛИЕНТА се извършва по преценка на УД съобразно предмета на договора, предоставената в това приложение информация и дадените от КЛИЕНТА ограничения, ако има такива.
- 2.3. Периодът, в който ще бъдат извършвани сделките с финансови инструменти за сметка на КЛИЕНТА, е посочен в чл. 4 от договора за управление на портфейл /срок на договора/.

3. Степен на образование, професия или относима предишна професия на КЛИЕНТА :

- ☐ средно образование
- ☐ висше образование
- ☐ висше образование в областта на правото, икономиката и финансите
- ☐ настояща професия:
- ☐ предишна професия, относима към инвестиционната дейност с финансови инструменти:
- ☐ допълнителна квалификация, относима към инвестиционната дейност с финансови инструменти:

С подписване на настоящата декларация, КЛИЕНТЪТ заявява, че е уведомен за следното:

- Съгласно чл. 28, ал. 1 от ЗПФИ, УД няма право да извършва управление на портфейл от финансови инструменти, ако КЛИЕНТЪТ не е предоставил информацията по настоящото приложение.
- КЛИЕНТЪТ е длъжен да актуализира горепосочената информация, като при промяна попълва нова декларация пред УД;
- КЛИЕНТЪТ е уведомен, че при изпълнение на договора УД ще се ръководи от предоставените по-горе данни и ако те са неточни, непълни или неактуални, конкретните резултати от управлението могат да се окажат неподходящи за него или той да претърпи загуби, по-големи от разумните за неговото финансово състояние и готовност да рискува.

Съгласно чл. 35, ал. 1 от ЗПФИ, горепосочената информация представлява търговска тайна на КЛИЕНТА, която служителите на УД нямат право да разкриват никому, освен в случаите, предвидени в чл. 35, ал. 5, 8 и 9 от ЗПФИ, или в чл. 41 от Договора .

КЛИЕНТ:

УД:

Дата: г.

**УВЕДОМЛЕНИЕ
по чл. 29 от ЗПФИ
за конфликти на интереси**

КЛИЕНТЪТ е информиран за:

☐ **наличието на следните конфликти на интереси:**

УД, лице, което работи по договор за него, или лице, пряко или непряко свързано с него чрез контрол:

- ☐ има възможност да реализира финансова печалба или да избегне финансова загуба за сметка на КЛИЕНТА;
- ☐ има интерес от резултата от предоставяната услуга на КЛИЕНТА или от осъществяваната сделка за сметка на КЛИЕНТА,

който е различен от интереса на КЛИЕНТА от този резултат;

- ☐ има финансов или друг стимул да предпочете интереса на клиент или група от клиенти пред интереса на друг клиент;

- ☐ осъществява същата дейност като КЛИЕНТА;

• ☐ получава или ще получи от лице, различно от КЛИЕНТА, облаги във връзка с услуга, предоставена на КЛИЕНТА, под формата на парични средства, стоки или услуги в нарушение на чл. 14 от Наредба № 38 или различни от стандартното възнаграждение или комисиона за тази услуга;

- ☐ друго

КЛИЕНТЪТ декларира, че е получил на траен носител информация относно конфликта на интереси, посочен по-горе, която е достатъчна, за да вземе информирано решение относно услугата, във връзка с която възниква конфликт на интереси.

☐ **неналичието на евентуални конфликти на интереси, както и конфликти на интереси с друг клиент на УД.**

УД се задължава при настъпили промени да актуализира горепосочената информация

КЛИЕНТ:

УД:

Дата: г.

СПОСОБИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ

I. ПРЕДОСТАВЕНИ ДАННИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ

1. ДАННИ НА УД:

- АДРЕС: ГР. СОФИЯ ул. Граф игнатиев 10
- ТЕЛЕФОН: 02/ 9375 748
- ФАКС: 02/9888213
- АДРЕС НА ЕЛЕКТРОННА ПОЩА: corpam@corp.am.com

2. ДАННИ НА КЛИЕНТА:

- АДРЕС ПО ЛИЧНА КАРТА/ПО РЕГИСТРАЦИЯ В ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР/:
- АДРЕС ЗА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ:
- ТЕЛЕФОН:
- ФАКС:
- АДРЕС НА ЕЛЕКТРОННА ПОЩА:

II. СПОСОБИ ЗА КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ

1. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УВЕДОМЛЕНИЯ ОТ КЛИЕНТА:

- ☐ на място в офиса на УД на посочения по-горе адрес;
- ☐ по факс на УД;
- ☐ на електронна поща на УД.

2. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УВЕДОМЛЕНИЯ ОТ УД:

- ☐ в офиса на УД на посочения по-горе адрес срещу подпис;
- ☐ на електронна поща на КЛИЕНТА;
- ☐ по факс на КЛИЕНТА;
- ☐ с препоръчано писмо с обратна разписка на адреса, посочен от КЛИЕНТА по-горе;
- ☐ с препоръчано писмо на адрес за кореспонденция на КЛИЕНТА.

III. ЕЗИК ЗА КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ СТРАНИТЕ

- ☐ български;
- ☐ друг:

Забележка:

За валидни се считат само посочените в това потвърждение координати на страните, съответно комуникацията между страните ще се извършва само на тези координати.

Когато е посочен повече от един способ за комуникация, страната, която предоставя информацията, избира по своя преценка кой способ да използва.

Когато информацията се предоставя от УД по начин, различен от предоставянето ѝ на хартиен носител, КЛИЕНТЪТ декларира изричното си съгласие за предоставяне на информацията по този начин, а не на хартиен носител.

Когато КЛИЕНТЪТ подава поръчка или предоставя на УД друга информация чрез дистанционен способ за комуникация, УД може да поиска съответните документи да бъдат предоставени от КЛИЕНТА на хартиен носител, ако възникнат съмнения във връзка с идентификацията на КЛИЕНТА.

КЛИЕНТЪТ и УД се задължават да актуализират предоставената по-горе информация.

КЛИЕНТ:

УД:

Дата: г.

Приложение № 2
към Договор № / г.

ДЕКЛАРАЦИЯ

**по чл. 25, ал. 1 от Наредба № 38
за изискванията към дейността на инвестиционните посредници
във вр. чл. 10ж от Наредба № 26 за изискванията към дейността на управляващите дружества**

Долуподписаният/ата име, в качеството си на ПЪЛНОМОЩНИК на КЛИЕНТА, декларирам, че не извършвам по занятие сделки с финансови инструменти, както и че не съм извършвал/а такива сделки в едногодишен срок преди сключването на настоящия договор.

Задължавам се своевременно да актуализирам тази декларация при всяка промяна, касаеща декларираните от мен обстоятелства, както и веднъж годишно, ако договорот не е прекратен.

Пояснение:

"Извършване по занятие на сделки с финансови инструменти" е налице при:

а) сключване на сделки с финансови инструменти от името и за сметка на повече от три лица, които не са роднини по права линия без ограничения, роднини по съребрена линия до трета степен включително или съпруг на лицето, сключило сделките, или

б) пряко сключване (не в изпълнение на подадени поръчки до инвестиционен посредник) на повече от три сделки с финансови инструменти за своя сметка с лица, които не са инвестиционни посредници, или лица по буква "а"; това ограничение не се отнася за сделките с финансови инструменти при търгово предлагане по чл. 149а, ал. 5 ЗППЦК.

Дата: г.

ДЕКЛАРАТОР:

Приложение N 4
към Договор № ДУ / г.

ОГРАНИЧЕНИЯ, ПОСТАВЕНИ ОТ КЛИЕНТА ОТНОСНО УПРАВЛЕНИЕТО НА ПОРТФЕЙЛА

При подписване на договора за управление на индивидуален портфейл от финансови инструменти и/или пари КЛИЕНТЪТ поставя следните ограничения относно управлението на портфейла:

I. Ограничения относно вида на закупуваните активи:

КЛИЕНТЪТ не желае да инвестира в следните финансови инструменти:

☒ финансови инструменти, неприети за търговия на регулиран пазар

☐ ДЦК /вкл. облигации по ЗУНК, брейди облигации и др./

☐ общински облигации

☐ корпоративни облигации

☐ деривативни инструменти

☐ чуждестранни финансови инструменти

☐ чуждестранни средства за плащане

☐ други активи:

☐ конкретни финансови инструменти /емитент, вид, емисия, отрасъл, географски регион/:

II. Цели на управлението, нивото на риск, съдържащо се в преценката на УД спрямо управлението на портфейла, както и всички специфични ограничения на тази преценка:

1. Целта на управлението е УД да осигури на КЛИЕНТА запазване на реалната стойност на неговите активи и нарастване на направените инвестиции във времето чрез реализиране в условията на ☒ **нисък** ☐ **умерен** ☐ **висок риск** на лихвен и капиталов доход. УД прави преценка на нивото на риска съобразно декларираните от КЛИЕНТА обстоятелства по Приложение № 3.

2. Специфични изисквания относно преценката на УД за нивото на риска или целите на управление на портфейла:

☐ КЛИЕНТЪТ не поставя такива изисквания

КЛИЕНТЪТ има следните специфични изисквания:

УД се задължава да управлява портфейла на КЛИЕНТА в съответствие с дадените по-горе ограничения.

КЛИЕНТ:

УД:

Дата: г.

ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И НА РИСКОВЕТЕ, СВЪРЗАНИ С ТЯХ

УД може да предоставя инвестиционни услуги относно всякакви финансови инструменти по смисъла на чл. 3 от ЗПФИ, а именно:

1. ценни книжа (акции, облигации и други ценни книжа по смисъла на чл. 2 ЗППЦК);
2. инструменти на паричния пазар;
3. дялове на предприятия за колективно инвестиране;
4. опции, фючърси, суапове, форуърдни договори и други деривати, договори за разлики в съответствие с чл. 3 ЗПФИ

УД предоставя инвестиционни услуги относно следните видове ценни книжа:

1. *Акции.* Акциите са ценни книжа, даващи на притежателите им право на собственост на определен дял от едно дружество. Обикновените акции дават на притежателите си право на глас в общото събрание на акционерите, право на дивидент и ликвидационен дял, съразмерно с номиналната стойност на акцията. Привилегированите акции, издавани от публични дружества, могат да дават право на допълнителен или гарантиран дивидент, или гарантиран ликвидационен дял, или привилегия за обратно изкупуване; частните дружества могат да издават акции и с други привилегии. Привилегированите акции могат да бъдат без право на глас. При увеличаване на капитала на дружеството, на акционерите също така се полагат и права за записване на нови акции, пропорционално на притежавания от тях дял преди увеличението. Притежателите на акции в дадено дружество могат да печелят както доход от дивидент, ако дружеството разпредели такъв, така и от покачване на пазарната цена на акциите.

Рискове, свързани с акциите:

а) Ценови риск

Ценовият риск произтича от промени на цените на дадени акции, в резултат на които акционерите биха могли да реализират загуба от препродажба на притежаваните от тях ценни книжа. Промяната на цената на акциите зависи от въздействието на различни по вид и степен на влияние фактори – нетна стойност на активите на дружеството, постигнати финансови резултати, репутация, търсене и предлагане на публичните пазари, икономическо състояние и перспективи за развитие на страната и др. Емитентът не може да гарантира, че цената на предлаганите от него ценни книжа ще се запазва и ще повишава своята стойност. То няма да осъществява обратно изкупуване на ценните си книжа с цел запазване на текущи пазарни цени.

б) Ликвиден риск

Ликвидният риск произтича от несигурността за наличието на активно пазарно търсене на акциите за определен период от време. Слабата ликвидност би затруднила предотвратяването на възможни загуби или реализирането на капиталови печалби поради невъзможността за пласиране на акциите. Този риск е относително по-малък при акции, които се търгуват на регулиран пазар, отколкото при нетъргувани публично.

в) Инфлационен риск

Инфлационният риск представлява вероятност от повишаване на общото равнище на цените в икономиката, в следствие на което намалява покупателната способност на местната валута – лева. Инфлационните процеси водят до намаление на реалната доходност, която получават инвеститорите. През последните години, в условията на валутен борд и рестриктивна фискална политика, инфлацията в страната бе поддържана на сравнително ниско равнище и очакванията са инфлацията да остане такава и през следващите години.

г) Валутен риск

Валутният риск, свързан с акции, произтича от това, че те са деноминирани в определена валута. Промяната на валутния курс на тази валута спрямо друга валута би променила доходността, която инвеститорите очакват да получат, сравнявайки я с доходността, която биха получили от инвестиция, изразена в другата валута. Евентуална обезценка на валутата, в която са деноминирани акциите би довела до намаляване на доходността от инвестирането в тези акции. От друга страна, намаляването на доходността би довело до спад в инвеститорския интерес и съответно до намаляване на цените на акциите. По отношение на акциите, издадени от български емитенти, деноминирани в лева, можем да отбележим, че функциониращата парична система в страната, при която българският лев законово е фиксиран към еврото, премахва до голяма степен наличието на валутен риск за местните и европейските инвеститори и обуславя движение на лева спрямо останалите международни валути, подчинено изцяло на поведението на общата европейска валута. Стабилността и високото доверие в надеждността на валутния съвет в страната, както и доминиращите позиции на еврото на международните валутни пазари, свеждат наличието на валутен риск до минимални нива.

д) Липса на гаранция за изплащане на годишни дивиденди

Финансовият резултат зависи от множество фактори – умението и професионализма на мениджърския екип на емитента, развитието на пазара, на който емитентът оперира, както и цялостното икономическо развитие в страната и региона. Освен това, решение за разпределяне на печалбата под формата на дивидент се приема от Общото събрание на акционерите на емитента. Инвеститорите следва да имат предвид, че е възможно за дадена година емитентът изобщо да не реализира печалба, а дори и да има такава, Общото събрание на акционерите може да не приеме решение за разпределянето ѝ под формата на дивидент.

2. *Корпоративни облигации.* Корпоративните облигации са средство за набиране на финансов ресурс от страна на акционерните дружества под формата на заем. Рискът на всяка емисия облигации зависи от дейността, финансовото състояние и кредитния рейтинг на компанията-емитент, както и от наличието или вида на обезпечението по емисията. Доходите от тях обикновено са по-високи от доходите по съизмеримите по срочност ДЦК, ипотечни или общински облигации.

Рискове, свързани с облигациите:

а) Кредитен риск

Кредитният риск представлява риск от просрочие на плащанията (лихви и/или главница) или неплащане от страна на емитента на полагащите се лихвени плащания и/или главница по облигационния заем след настъпване на падежа. Този риск се минимизира в случаите, когато облигациите са обезпечени, емитентът има „чиста кредитна история”, т.е. обслужвал е точно и без закъснение кредитите си.

б) Инфлационен риск

Облигациите с фиксиран доход предполагат излагане на риск, свързан с намаляване на доходността от инвестицията при повишаване на инфлацията. Нарастването на инфлацията намалява покупателната способност на доходите, генерирани от облигациите (лихвени плащания). Като следствие от тази зависимост облигационерите следва да определят своите очаквания за номиналното и реалното очаквано ниво на инфлацията за срока на облигациите, както и на очакванията си за реалната възвращаемост от направената инвестиция на база на номиналните доходи. В случай, че равнището на инфлацията се окаже по-високо от очакваното за периода, инвеститорите ще реализират по-нисък реален доход. При такава ситуация е нормално цените на облигациите на вторичния пазар да претърпят понижение, тъй като инвеститорите при новите по-високи равнища на инфлацията ще изискват по-висока номинална доходност от своите инвестиции, с цел да постигнат същата или сходна реална доходност.

След въвеждането на валутния борд в България инфлацията намаля значително до сравнително ниски нива, които зависят основно от външни фактори (внесена инфлация) и от конкретни фискални мерки предприемани от правителството. Поставянето на инфлацията под контрол на нива близки до тези в еврозоната доведе до стабилизиране на цялостната макроикономическа обстановка. Така, сравнително ниската степен на инфлационен риск в страната след 1998 г. позволи на икономическите субекти да генерират неинфлационни доходи от дейността си и значително улесни прогнозирането на краткосрочните и средносрочните бъдещи резултати. Въпреки положителните тенденции, касаещи индекса на инфлацията, следва да се отчете, че отвореността на българската икономика, зависимостта на икономиката от енергийни източници и фиксираният курс BGN/EUR поражда риск от внос на инфлация.

Инфлацията в Еврозоната е на много ниски нива и се контролира чрез монетарни мерки, прилагани от Европейската

в) Лихвен риск

Лихвеният риск се свързва с възможността за промяна на пазарните лихвени нива в страната. Промяната в лихвените равнища би повлияла пряко върху търсенето и предлагането на дългови инструменти с фиксиран доход, поради обратната зависимост между цените и доходността на облигациите. При повишаване на лихвените нива, цената на облигациите с фиксиран доход се понижава. Придобитите при по-ниски пазарни лихвени нива облигации на определена цена вече носят по-ниска доходност, спрямо алтернативните инвестиции и това би накарало инвеститора да търси възможност да продаде ценните книжа, което при новите условия би било очаквано да стане на по-ниска цена от цената на придобиване, и да търси алтернативен вариант за инвестиране в друг вид инструменти. Точно обратната ситуация се получава при понижаване на пазарните лихвени равнища – цената на облигациите с фиксирана доходност се покачва. В тази ситуация инвеститорите биха спечелили от нарасналата доходност на облигациите, спрямо алтернативните варианти за инвестиране и от по-високата цена на облигациите на вторичен пазар.

Оценката на лихвения риск за инвеститорите се свежда до измерване на зависимостта между промяната на цените на облигациите и тяхната доходност, показател за което е дюрацията на съответните облигации, която отразява с колко ще се измени цената на съответната облигация при един пункт изменение на лихвения процент.

г) Ликвиден риск

Ликвидният риск при облигациите е аналогичен с този при акциите. Този риск е пряко свързан с ликвидността на самия пазар на ценни книжа, на който облигациите се търгуват (ако са приети за търговия на такъв пазар) и изразява потенциалната възможност за покупка или продажба в кратки срокове и обичайни обеми на дадените облигации. Липсата на ликвидност на вторичния пазар е сериозен проблем за всеки инвеститор, чийто инвестиционен хоризонт е по-кратък от срока до падежа на облигациите.

д) Валутен риск

Облигациите, емитирани от български дружества обичайно са деноминирани в лева или евро, и по тази причина местните и европейските инвеститори са до голяма степен защитени от валутен риск (вж. и т. 2, б. „г” по-горе). Базирайки се на допускането, че Валутният борд ще се запази като парична система в България до присъединяване на страната към Европейския паричен съюз (т.е. без преминаване към „тестващ” период на плаващ валутен курс, или т.нар. ERM II), валутен риск за инвестицията в такива облигации не съществува за инвеститори, чиито средства са в левове или евро. За инвеститорите, чиито първоначални средства са деноминирани в щатски долари или друга валута, съществува риск поради постоянните движения на валутните курсове.

3. *Ипотечни облигации.* Съгласно българското законодателство, ипотечни облигации се издават само от банки. Банките емитират тези книжа за рефинансиране на операциите си и за увеличаване на кредитните си портфейли. Характерното за ипотечните облигации е, че са обезпечени с вземания по ипотечни кредити, отпуснати от банката-издател (основно покритие). Ипотечните кредити влизат в изчислението на основното покритие със стойността на непогасената им главница, но с не повече от 80 на сто от ипотечната оценка на жилищните недвижими имоти и с не повече от 60 на сто от ипотечната оценка на останалите недвижими имоти, служещи за тяхното обезпечение. За заместване на частично или напълно погасени ипотечни кредити банката-издател включва заместващо покритие под формата на пари в брой или по банкови сметки; вземания срещу /или изцяло гарантирани от/ правителството на РБългария или БНБ, и др.под. Заместващото покритие на ипотечните облигации от дадена емисия не може да надвишава 30 на сто от общия размер на задълженията на банката-издател по тази емисия. Покритието на ипотечните облигации от дадена емисия (сумата от основното и заместващото покритие) не може да е по-малко от общата стойност на задълженията по главници на намиращите се в обращение извън банката-издател ипотечни облигации от тази емисия.

Следователно, макар, че ипотечните облигации по принцип са свързани с рисковете по всички корпоративни облигации, посочени в т. 2 по-горе, рисковете по тях все пак са по-ниски, вземанията на облигационерите могат да се считат за “тройно” обезпечени: първо, със залога върху вземанията на банката по самите ипотечни кредити; второ,

косвено, с обезпеченията по ипотечните кредити; и трето, длъжник по облигациите е банка, която спазва изисквания за капиталова адекватност и се счита принципно за надежден длъжник сама по себе си. Поради това ипотечните облигации се приемат за нискорисков финансов инструмент.

4. *Държавни ценни книжа („ДЦК“)*. ДЦК са дългови ценни книжа, издавани и гарантирани от държавата. Притежателят на такива ценни книжа е кредитор на държавата. Българската държава издава ДЦК за покриване на свои краткосрочни, средносрочни или дългосрочни нужди от финансов ресурс. Държавните ценни книжа могат да бъдат деноминирани както в лева, така и в евро, щатски долари или в друга валута. Всички български ДЦК са гарантирани от Република България; независимо, че те се свързват по принцип с рисковете по дълговите ценни книжа (вж. т. 2), те се считат за нискорисков или безрисков инструмент. През целия период на “икономически преход”, доверието на международната общност в устойчивия ръст на българската икономика нарастваше. Пряко доказателство за това е повече от десет пъти повишавания кредитен рейтинг на страната и достигането през 2004 г. на т.нар. инвестиционен рейтинг. Кредитните рейтинги на държавни дългови ценни книжа могат да се намерят на Интернет-страницата на Министерството на финансите на www.minfin.government.bg.

5. *Ценни книжа (облигации), издадени от регионални или местни органи на дадена държава. Българските общини издават общински облигации.* Обикновено чрез емитирането им се цели набирането на средства за осъществяване на инвестиционна програма, подобрения в общинската инфраструктура и подобни дейности. Могат да бъдат обезпечени (с общински имоти или други активи) и необезпечени (гарантирани само с репутацията на общината-издател). При добро финансово състояние на общината - емитент или качествено обезпечение този вид дългови ценни книжа също са смятани за нискорискови финансови инструменти. По принцип, рисковете, характерни за дълговите ценни книжа се отнасят и за общинските облигации.

6. *Ценни книжа, търгувани на регулиран пазар в държава членка.* Когато УД предлага услуги, свързани с инвестиране в някои от горепосочените видове ценни книжа, търгувани на регулиран пазар в други държави членки, следва да се има предвид, че принципно правата по тези ценни книжа и рисковете, свързани с тях, са аналогични като горепосочените.

В допълнение към посочените рискове за отделните видове инструменти, инвеститорите следва да вземат предвид обстоятелството, че може да се наложи да поемат финансови и други допълнителни задължения, като резултат от сделки с финансови инструменти, включително непредвидени задължения, освен разходите за придобиване на инструментите.

В случай, че УД предоставя на даден клиент услуги, свързани с инвестиране във финансови инструменти, различни от описаните ценни книжа, УД предоставя на този клиент информацията по чл. 10 от Наредба № 38 за тези финансови инструменти и рисковете, свързани с тях, отделно от настоящото приложение.